

Olje- og Energidepartementet

Postboks 8148 Dep

0033 Oslo

Nittedal, 1. oktober 2019

Høringsuttalelse fra Liv-Berit Fjørde Wierli

NVEs Forslag til Nasjonal Ramme for Vindkraft på Land.

Stortinget ba våren 2016 om en plan for utbygging av vindkraft i Norge som tok hensyn til natur og friluftsliv. Planen ble lagt frem 1. april 2019. Denne planen med forslag til en nasjonal ramme for vindkraft på land er senere sendt ut på høring, med høringsfrist 1.10.2019.

I en introduksjon til planen kan man lese følgende:

«Arbeidet med nasjonal ramme for vindkraft følger opp omtale i energimeldingen (meld. St. 25 (2015-2016) som Stortinget sluttet seg til våren 2016 (innst. 401 S (2015-2016)). I Energimeldingen heter det bl.a. at «Regjeringen vil legge til rette for en langsiktig utvikling av lønnsom vindkraft i Norge» og at «Olje- og energidepartementet vil utarbeide en nasjonal ramme for konsesjonsbehandling av vindkraft på land».

Ved å se nærmere på de premisser som foreligger for ovennevnte nasjonale ramme, er det etter min oppfatning grunn til å merke seg følgende:

Det Stortinget ba om våren 2016, var å få utarbeidet en plan for utbygging av vindkraft i Norge som tok hensyn til natur og friluftsliv. Det som imidlertid etter mitt syn er blitt mest vektlagt av landets regjering, er det vi kan lese i Energimeldingen, hvor det står at «Regjeringen vil legge til rette for en langsiktig utvikling av lønnsom vindkraft i Norge».

Slik jeg tolker Stortingets og Regjeringens uttalelser, legger Stortinget dermed mer vekt på å få en plan vedrørende diverse aspekter ved natur-og friluftsliv sett i forhold til det å anlegge landbasert vindkraft, mens Regjeringen etter mitt syn kun synes å vektlegge rene, bedriftsøkonomiske aspekter når det gjelder planen om landbasert vindkraft.

Det er dermed undertegnede klare oppfatning at norsk natur og friluftsliv derfor ikke synes å være et prioritert tema for den norske regjering når det gjelder den nasjonale rammen for landbasert vindkraft som er laget – noe det etter min oppfatning burde vært, grunnet Stortingets uttrykte ønske om å få utarbeidet en slik plan. Slik jeg ser det, er så vel intensjon som premisser for utarbeidelse av planen derfor temmelig forskjellige når det gjelder den målsettingen Stortinget har for en slik plan – og den planen Regjeringen valgte å gå for – en plan som satser på landbasert vindkraft i bl.a.. unike og uerstattelige naturområder både langs kysten og i fjellet.

Bakgrunnen for oppdraget har, som tidligere nevnt, vært at «regjeringen ønsker å legge ting til rette for en langsiktig utvikling av lønnsom vindkraft i Norge» og at «Olje- og energidepartementet vil utarbeide en nasjonal ramme for konsesjonsbehandling av vindkraft på land».

Personlig har jeg et klart inntrykk av at det med ovennevnte formulering fra regjeringens side ble lagt klare føringer for NVE om at det skulle lages en nasjonal rammeplan som kunne bidra til en langsiktig utvikling av lønnsom vindkraft. Målsettingen med den nasjonale rammen har etter mitt syn f.eks. ikke vært å se på det behovet Norge ville ha for fremtidig ren og fornybar kraft – og om Norge – av hensyn til det å kunne bevare norsk natur og friluftsliv – f.eks. heller kunne vurdere andre mulige kraftløsninger enn landbasert vindkraft, som etter min oppfatning har store, negative konsekvenser bl.a. for norsk natur og friluftsliv.

Det inntrykket jeg selv sitter med etter å ha lest regjeringens intensjoner med planen, er derfor at dette dreier seg om et oppdrag fra Olje- og energidepartementet til NVE hvor regjeringen ønsker argumenter for en videre utbygging av vindkraft som kan bli økonomisk lønnsom – hvilket etter mitt syn er noe ganske annet enn den planen Stortinget ba om.

Nasjonal Ramme for Vindkraft på Land er laget på oppdrag fra Olje- og Energidepartementet, og i NVEs forslag er det pekt ut 13 områder – i tillegg til de 100 det allerede er gitt konsesjon for - som direktoratet mener er de mest egnede for vindkraft på land i Norge.

At norsk natur og friluftsliv er et meget viktig aspekt i saken for Stortinget, er åpenbart – fordi Stortinget etter mitt syn har lagt vekt på nettopp den siden av saken. Det samme gjelder etter mitt syn ikke den norske regjering – som i Energimeldingen uttaler at det viktigste for dem når det gjelder denne planen,

er lønnsomheten ved landbasert vindkraft – mens viktigheten av verdifull norsk natur og friluftsliv ikke blir nevnt. Det vi etter min mening derfor ser, er at regjeringens oppmerksomhet gjelder selve lønnsomheten av vindkraftsatsningen i Norge - og vindkraftnæringens interesser.

Når det gjelder lønnsomheten i landbasert vindkraft, så er det mitt generelle inntrykk at landbasert vindkraft ikke er lønnsom for Norge. Å anlegge en ren bedriftsøkonomisk vinkling på saken, holder etter min mening ikke. Slik jeg ser det, er man også nødt til å ta med i regnestykket de store samfunnsmessige kostnadene i form av bl.a. ødelagt natur, naturmangfold, biologisk mangfold, norsk fauna og ødeleggelsen av norsk fugl og insektsbestander.

Statens utgifter til subsidieordningen for vindkraften bør man heller ikke glemme å ta med i et slikt regnskap, slik jeg ser det. De mange milliarder kroner som både staten og norske skattebetalere må betale her frem til ca 2035, kunne med hell gått til andre og bedre formål, slik jeg vurderer saken.

Spørsmålet er da om Norge i det hele tatt trenger landbasert vindkraft?

Og undertegnedes svar på det er et klart og tydelig NEI.

Konklusjon:

Det er etter mitt syn overhodet ikke nødvendig å anlegge landbasert vindkraft i Norge, siden Norge allerede har mer enn nok ren og fornybar kraft i den fossil-frie og felleseide vannkraften vårt land har – og som vi har hatt i årevis. Og ikke nok med det. I Norge kan norske myndigheter i tillegg få enda mer ren og fornybar kraft, hvis de vil – mye mer kraft enn det alle planer om landbasert vindkraft til sammen vil kunne gi - hvis Norge velger å oppgradere eldre, eksisterende vannkraftverk i tillegg.

Det synet jeg selv har på ovenstående sak, deles også av seriøse, norske forskere ved NTNU/HydroCen, som peker på at vindkraftturbinene er overflødige hvis vi fornyer vannkraften.

En slik melding fra et seriøst forskningsmiljø er gledelig – og konstruktiv – å få - med tanke på de store, negative konsekvenser landbasert vindkraft etter mitt og mange andres syn vil ha - med de omfattende og store arealendringer i norske landområder som en vindkraftsatsning på land vil kunne føre til og når det gjelder norsk natur, naturmangfold, biologisk mangfold, norsk fugleliv og

den bekymringsfulle lave insektbestanden vi nå ser både i Norge – og mange andre steder i verden.

Med de klimaendringene vi nå er vitne til når det gjelder klodens klima, har vi en klimakrise som det er enighet om å gjøre noe med – bl.a. ved å utfase fossil produksjon og forbruk – slik at man kan få ned klimautslippene. Men det betyr så avgjort ikke – slik jeg ser det - at Norge bevisst bør gå inn for å ødelegge sin egen natur – og det finjusterte økologiske systemet som hersker der – i sin iver etter å skaffe mer ren og fornybar kraft ved en landbasert vindkraftproduksjon som landet ikke trenger - når Norge kan foreta et valg hvor man oppnår presis samme kraftmengde – og enda mer – ved å oppgradere eldre og allerede eksisterende vannkraftverk.

At naturen er en viktig medspiller når det gjelder å gjøre noe med klimaendringene, f.eks. ved å binde karbon i myrer og bevare skogsområder hvor trærne kan fange opp CO₂ – er noe mange forskningsrapporter har pekt på lenge, og noe vi derfor vet. Det finstemte økologiske systemet som naturen utgjør, inngår dermed i en syklus og et system som er med på å skape et bærekraftig klima – og dette finjusterte systemet er etter min oppfatning noe både politikere og befolkning må ta hensyn til ved å ta vare på naturen vår. Hvis vi ikke gjør det – står Norge etter min oppfatning i fare for å «helle barnet ut med badevannet» - for å bruke et godt, gammelt uttrykk – ved å ofre vår egen verdifulle og norske natur - som er vår beste forbundsfelle når det gjelder å redde vårt klima – for å anlegge en landbasert vindkraft som Norge ikke trenger.

Oslo, 1. oktober 2019

Liv-Berit Fjorde Wierli

Askveien 47

1482 Nittedal

